

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/736/2015
Identifikačné číslo spisu:	2605200011
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petríková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2605200011.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Ing. E., bývajúceho v Q., zastúpeného JUDr. Igorom Gažíkom, advokátom v Prievidzi, Bojnická cesta 7, proti žalovanej Mondelez Slovakia Holding a. s., so sídlom Račianska 44, Bratislava, zastúpenej JUDr. Martinom Fritzom, advokátom v Bratislave, Podjavorinskej 4, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Západoslovenské tlačiarne Skalica, s.r.o., so sídlom v Skalici, Mallého 60, zastúpeného JUDr. Dušanom Repákom, advokátom v Bratislave, Krížna 47, o zaplatenie 45 641,64 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 13 C 1/2005, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 13. februára 2012 sp. zn. 11 Co 38/2011, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Trnave z 13. februára 2012 sp. zn. 11 Co 38/2011 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Senica (súd prvého stupňa) uznesením z 2. decembra 2010 č.k. 13 C 1/2005-331 pripustil, aby do konania na strane žalovanej ako vedľajší účastník vstúpila spoločnosť Západoslovenské tlačiarne Skalica, s.r.o. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 83 ods. 1, 2, 3 a 4 O.s.p., keď v súlade s názorom Krajského súdu v Trnave pripustil vstup spoločnosti Západoslovenské tlačiarne Skalica, s.r.o. do konania ako vedľajšieho účastníka, keďže má opodstatnený právny záujem na výsledku konania, pretože v prípade úspechu žalobcu by bolo právne postavenie spoločnosti ako postupcu spornej pohľadávky značne ovplyvnené.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca včas odvolanie, domáhajúc sa zrušenia napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu a návrhu na pripustenie vedľajšieho účastníka nevyhovieť.

Krajský súd v Trnave uznesením z 13. februára 2012 sp. zn. 11 Co 38/2011 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že vedľajšie účastníctvo Západoslovenských tlačiarň Skalica v konaní na strane žalovanej označil za prípustné. Odvolací súd poukázal na právny názor vyslovený v jeho predchádzajúcom rozhodnutí (č.k. 10 Co 453/2009-322 z 21. júna 2010), v ktorom poukázal na danosť právneho záujmu vedľajšieho účastníka na výsledku konania, pričom v podrobnostiach poukázal na

argumenty obsiahnuté tak v podaní z 25. septembra 2009, ktorým vedľajší účastník oznámil vstup do konania, ako aj obsah podania žalovanej z čl. 313 a podanie vedľajšieho účastníka čl. 310. Odvolací súd poukázal na rozdiel medzi rozhodovaním v prípade vedľajšieho a hlavného účastníctva. Kým u tzv. hlavného účastníka súd pripúšťa vstup a takáto osoba sa účastníkom so všetkými právami a povinnosťami stáva až pozitívnym rozhodnutím súdu, vedľajší účastník vstupuje do konania sám a už od momentu oznámenia jeho vstupu disponuje aj právami a povinnosťami účastníka a k zmene v tomto smere môže dôjsť len negatívnym rozhodnutím o prípustnosti vedľajšieho účastníctva. Rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil len vzhľadom na jeho nesprávnu formuláciu. Uviedol, že fakticky išlo o potvrdenie rozhodnutia.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním, v ktorom žiadal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že prípustnosť dovolania vyplýva z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom videl v tom, že sa odvolací súd vôbec nezaoberal jeho námietkami, ktoré voči pristúpeniu spoločnosti Západoslovenské tlačiarne Skalica, s.r.o., ako vedľajšieho účastníka do konania namietal. Ďalej uviedol, že z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že sa stotožnil s argumentáciou vedľajšieho účastníka uvedenej v podaní z 25. septembra 2009. Avšak nikde z odôvodnenia jeho rozhodnutia sa žalobca nedočítal, ako sa odvolací súd vysporiadal s jeho argumentáciou proti pripusteniu vedľajšieho účastníka do konania na strane žalovanej.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že argumenty, o ktoré žalobca opiera dovolanie považuje za irelevantné a účelové. Uznesenie Krajského súdu v Trnave považuje za správne a preto navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu v celom rozsahu zamietol.

Vedľajší účastník na strane žalovanej vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že vzhľadom na absenciu existencie zákonom stanovených tzv. dovolacích dôvodov považuje dovolaním napadnuté uznesenie za vecne správne a žiada, aby dovolací súd dovolanie zamietol v celom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 28. augusta 2013 sp. zn. 2 Cdo 336/2012 dovolanie odmietol ako oneskorene podané. Žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

Ústavný súd Slovenskej republiky na sťažnosť žalobcu nálezom zo 16. apríla 2015 sp. zn. II. ÚS 863/2014 rozhodol tak, že základné právo Ing. E. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 336/2012 a jeho uznesením z 28. augusta 2013 porušené boli. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 336/2012 z 28. augusta 2013 zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. Napokon Najvyšší súd Slovenskej republiky zaviazal na úhradu trov konania žalobcovi v sume 331,13 € na účet jeho právneho zástupcu, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. V odôvodnení uviedol, že v ďalšom konaní bude povinnosťou najvyššieho súdu riadiť sa právnym názorom ústavného súdu a vysporiadať sa so správou o faxovej komunikácii „XMT Report“, ktorá bola súčasťou súdneho spisu okresného súdu. Najvyšší súd bude povinný skúmať relevanciu tejto správy o faxovej komunikácii, prípadne relevanciu dokumentu, ktorý mal byť zaslaný okresnému súdu, s tvrdením žalobcu, že dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu podal okresnému súdu faxom 28. marca 2012. Následne bude najvyšší súd povinný opäť rozhodnúť o dovolaní žalobcu a okrem iného posúdiť aj otázku včasnosti podania dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle pokynu Ústavného súdu Slovenskej republiky skúmal najskôr, či dovolanie bolo podané v zákonom určenej lehote a dospel k záveru, že v danej situácii je podané dovolanie nevyhnutné považovať za včas podané s použitím zásady „v pochybnostiach v prospech účastníka konania“. Dovolací súd sa priklonil k záveru o včasnosti podania opravného prostriedku vzhľadom na stanovisko súdu prvého stupňa z 9. septembra 2015, ktoré bolo zaujaté na výzvu dovolacieho súdu z 3. augusta 2015. Z predmetného stanoviska súdu prvého stupňa

vyplýva, že vzhľadom na dostupné informácie a vykonané dokazovanie nie je možné vylúčiť včasnosť podania odvolania žalobcom prostredníctvom telefaxu (žalobca k dovolaniu priložil potvrdenie - správu o faxovej komunikácii „XMT Report“, z ktorého vyplýva, že na faxové číslo XXX/XXXXXXX bol v čase od 18.01 h do 18.04 h zaslaný dokument v rozsahu 5 strán), a to aj s ohľadom na výpis z faxovej komunikácie v daný deň, podľa ktorého na faxové číslo XXX/XXXXXXX bolo prijaté podanie v rozsahu 5 strán (faxové číslo odosielateľa XXXXX, o 16.44 h, rozsah 5 strán, výsledok „v poriadku“), t.j. v takom istom rozsahu, v akom ho mal odoslať žalobca.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 239.

V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením, ktorým rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil len vzhľadom na jeho nesprávnu formuláciu, pričom konštatoval, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. V podstate tak rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil, pričom nejde o potvrdzujúce uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p. Dovolanie žalobcu preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 ods. 1 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p., možno dovoláním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať alebo rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu

odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv.

Žalobca namieta, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie dostatočne odôvodnené a z toho dôvodu je nepreskúmateľné. Žalobca tvrdí, že odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústavy), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je primárnou ústavnou базou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (m. m. I. ÚS 22/03).

Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94).

K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Ústavný súd podľa konštantnej judikatúry (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) tiež vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.“

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie

(Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30).

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor), porovnaj napr. sp. zn. III. ÚS 156/06, sp. zn. III. ÚS 331/04, sp. zn. II. ÚS 174/04. Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky tiež vyplýva, že ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Občiansky súdny poriadok zakotvuje v § 157 ods. 2 požiadavku preskúmateľnosti rozhodnutia. V zmysle tohto zákonného ustanovenia súd v odôvodnení rozsudku (uznesenia) uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Odôvodnenie rozsudku (uznesenia) musí byť presvedčivé.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Odvolací súd prípustnosť vedľajšieho účastníka v konaní na strane žalovanej odôvodnil tým, že poukázal na právny názor vyslovený v jeho predchádzajúcom rozhodnutí (sp. zn. 10 Co 453/2009-322 z 21. júna 2010), v ktorom poukázal na danosť právneho záujmu vedľajšieho účastníka na výsledku konania, pričom v podrobnostiach poukázal na argumenty obsiahnuté tak v podaní z 25. septembra 2009, ktorým vedľajší účastník oznámil vstup do konania, ako aj na obsah podania žalovanej z čl. 313 a podanie vedľajšieho účastníka z čl. 310. Treba prisvedčiť žalobcovi, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nezaoberal odvolacími námietkami žalobcu, a teda mu nedal odpoveď na jeho argumentáciu proti pristúpeniu spoločnosti Západoslovenské tlačiarne Skalica, s.r.o. do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej. Odvolací súd v odôvodnení iba poukázal na odôvodnenie svojho predchádzajúceho rozhodnutia, ktoré zase v podrobnostiach odkázalo na podania vedľajšieho účastníka a žalovanej v tomto konaní. Keďže sa odvolací súd sa na jednej strane odvolacími námietkami žalobcu odmietol zaoberať a na druhej strane si prisvojil argumentáciu vedľajšieho účastníka a žalovanej a to dokonca len odkazom na ich samostatné podania, odňal týmto žalobcovi možnosť konať pred súdom a konanie zaťažil vadou zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Nepreskúmateľnosť uznesenia odvolacieho súdu, majúca za následok jeho nepresvedčivosť je vadou konania, ktorou sa, ako už bolo uvedené, účastníkovi odníma možnosť riadne konať pred súdom. So zreteľom na uvedené dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.